

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

21 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 listopada 2023 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Spółdzielni Mieszkaniowej „P.” w N.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z 16 grudnia 2020 r., I AGa 117/19,

w sprawie z powództwa N. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w N.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „P.” w N.

o zapłatę,

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od pozwanego na rzecz
powoda koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 8100 (osiem
tysięcy sto) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu
do dnia zapłaty.**

(A.D.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej „P.” w N. (dalej: SM) na rzecz N. sp. z o.o. w N.(dalej: Spółka) kwotę 412 109,73 zł z ustawowymi odsetkami od 19 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt I); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II) i orzekł o kosztach procesu (pkt III i IV).

W ślad za wiążącymi, zdaniem Sądu Okręgowego, ustaleniami faktycznymi, poczynionymi w poprzedniej sprawie między tymi samymi stronami, zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z 24 maja 2013 r. (VIII GC[...]) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z 29 kwietnia 2014 r. (IX Ga [...])¹, Sąd pierwszej instancji ustalił, że 22 grudnia 1975 r. Gminna Spółdzielnia „S.” w N. (dalej GS, poprzedniczka prawna powodowej Spółki) i SM zawarły umowę, zgodnie z którą postanowiły, że SM, jako inwestor, wybuduje na osiedlu przy ul. [...] w N. pawilon handlowo-usługowy, w kosztach budowy którego będzie partycypować GS, uprawniona następnie do korzystania z pomieszczeń użytkowych o powierzchni 160 m² położonych w tym pawilonie. GS, zgodnie z § 3 umowy, zobowiązała się przekazać SM z tego tytułu kwotę 683 000 zł przed denominacją na rachunek SM w terminie do 31 stycznia 1976 r. Warunki, na jakich GS miała najmować pomieszczenia użytkowe w pawilonie, miała określić odrębna umowa, podpisana w chwili oddania pawilonu handlowo-usługowego do użytkowania

W aneksie nr 1 do powyższej umowy, strony ustaliły, że GS będzie korzystać z pomieszczeń o powierzchni użytkowej 237 m² i przekaże SM łącznie kwotę 1 422 000 zł przed denominacją z tytułu partycypacji w kosztach w terminie do 31 stycznia 1979 r. Sąd ustalił dalej, że kwota ta została zapłacona przez GS, zaś koszt budowy pawilonu wyniósł łącznie 2 872 044 starych złotych, co oznacza, że wpłacona przez GS kwota partycypacji stanowiła 49,50 % kosztów budowy pawilonu. GS i SM zawarły następnie 2 stycznia 1980 r. umowę najmu lokalu o powierzchni

234 m² z przeznaczeniem na działalność handlową. Strony ustaliły, że GS jako najemca wyposaży lokal w urządzenia niezbędne do prowadzenia działalności oraz będzie płacić na rzecz SM jako wynajmującego, czynsz najmu po 9 641 starych zł miesięcznie, obejmujący koszty eksploatacji, podatek od nieruchomości i c.o. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. W dniu 2 stycznia 1993 r. SM po raz kolejny zawarła z GS umowę, zmienioną następnie aneksem, o przekazanie lokalu w odpłatne użytkowanie; koszty najmu nie odbiegały od stawek rynkowych obowiązujących wówczas w N..

Pismem z 29 lipca 2003 r. SM rozwiązała z GS stosunek najmu lokalu sklepowego ze skutkiem na 31 sierpnia 2003 r. Wyrokiem z 1 grudnia 2004 r. (IX GC [...])²), Sąd Okręgowy w Lublinie nakazał GS opuszczenie i opróżnienie przedmiotowego lokalu handlowego wraz z osobami i rzeczami prawa jej reprezentującymi i wydanie przedmiotowego lokalu Spółdzielni Mieszkaniowej, co nastąpiło 3 listopada 2005 r. Sąd zasądził także od GS na rzecz SM kwotę 14 202,65 zł z tytułu zaległości czynszowych oraz koszty procesu. Wnioskiem z 24 grudnia 2007 r. GS wezwała SM do próby ugodowej w zakresie zwrotu na rzecz GS wyasygnowanej przez nią kwoty na koszty budowy pawilonu jako świadczenia nienależnego; nie doszło jednak do zawarcia ugody przed Sądem Rejonowym w Puławach. Pismem z 23 listopada 2007 r. GS złożyła wobec SM oświadczenie o potrąceniu przysługującej GS wierzytelności o zwrot nienależnego świadczenia z tytułu kosztów budowy w wysokości 675 000 PLN z wierzytelnością SM przysługującą wobec GS w kwocie 17 418,12 PLN do wysokości kwoty niższej. Jednocześnie GS wezwała pozwaną do niezwłocznej zapłaty na jej rzecz pozostałej, po potrąceniu, części wierzytelności z tytułu partycypacji w kosztach budowy pawilonu wynoszącej 657 581,88 PLN. Sąd pierwszej instancji opisał następnie szereg kolejnych umów sprzedaży wskazanej wyżej wierzytelności, o których była zawiadamiana SM jako dłużnik tej wierzytelności. Ostatecznie nabywcą wierzytelności w kwocie 507 581,88 zł za cenę 20 000 zł stała się powodowa Spółka, która 20 grudnia 2010 r. wezwała pozwaną SM do próby ugodowej w przedmiocie zapłaty tej należności; do zawarcia ugody w tym zakresie jednak nie doszło.

N. w N. wniosła następnie pozew o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej

kwoty

50 000 zł z ustawowymi odsetkami od 19 lutego 2008 r. Pozew o zasądzenie od SM kwoty 50 000 zł z ustawowymi odsetkami od 19 lutego 2008 r. złożyła także N. sp. z o.o. Roszczenia obu tych pozwów obejmowały nabyte w drodze cesji wierzytelności z tytułu partycypowania przez GS w kosztach budowy przedmiotowego pawilonu. Obie te sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą VIII GC [...]. Wyrokiem z 24 maja 2013 r., Sąd Rejonowy Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku uwzględnił oba powództwa, przesądzając o zasadzie odpowiedzialności pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia się kosztem Gminnej Spółdzielni. Sąd Rejonowy ustalił, że GS wpłaciła uzgodnioną w aneksowanej umowie z 22 grudnia 1975 r należność w kwocie 1 422 000 zł przed denominacją z tytułu partycypacji w budowie pawilonu w zamian za możliwość odpłatnego korzystania przez czas nieokreślony przez GS z pomieszczeń handlowych w tym pawilonie na zasadach ustalonych w odrębnej umowie, co trwało do momentu wyeksmitowania GS w dniu 3 listopada 2005 r. Sąd Rejonowy ustalił także, na podstawie dowodu z opinii biegłego, że koszt budowy pawilonu według cen z IV kwartału 1979 r. i według stanu na dzień opuszczenia go przez GS (3 listopada 2005 r.), pomniejszony o stopień zużycia technicznego i funkcjonalnego obiektu, wyniósł 2 656 700 starych złotych, zaś koszt budowy lokalu, również według cen z IV kwartału 1979 r. i stanu na dzień 3 listopada 2005 r., pomniejszony o stopień zużycia technicznego i funkcjonalnego obiektu, wyniósł 1 040 200 złotych. Po rozpoznaniu apelacji pozwanej SM od opisanego wyroku Sądu Rejonowego z 24 maja 2013 r., Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z 29 kwietnia 2014 r. (IX Ga [...]1) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił go w pkt I w części ponad kwotę 49 412,87 zł (w części, w której strona powodowa cofnęła powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia) i w tej części umorzył postępowanie oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie. Wniesiona przez pozwaną SM od tego wyroku skarga o wznowienie postępowania została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z 21 marca 2016 r. Sąd ten argumentował, że skarżąca SM nie wykazała przesłanki uzasadniającej skargę o wznowienie w postaci wykrycia nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które miały mieć wpływ na wynik poprzedniej sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim

postępowaniu. Postanowieniem z 17 lutego 2017 r. (IV CSK 456/16), Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną pozwanej od powyższego wyroku ze względu na jej niedopuszczalność *rationae valoris*, albowiem wartość przedmiotu zaskarżenia wyniosła 49 412,87 zł.

W rozpatrywanej sprawie Sąd Okręgowy, na podstawie opinii biegłego ustalił, że wartość rynkowa budynku pawilonu według stanu i cen na 3 listopada 2005 r. wyniosła 1 067 381 zł; według stanu na 3 listopada 2005 r. i cen na dzień sporządzania opinii kwotę 1 273 658 zł. Udział „spornego lokalu”, czyli lokalu najmowanego przez GS na potrzeby działalności handlowej, w nieruchomości ustalony został na 0,409173, a jego wartość rynkowa jako części budynku pawilonu z gruntem według stanu i cen na 3 listopada 2005 r. - na kwotę 544 083 zł; według stanu na dzień 3 listopada 2005 r. i cen na dzień sporządzania opinii - na kwotę 666 940 zł. Według drugiego z proponowanych przez biegłego wariantów, wartość rynkowa „spornego lokalu”, jako części samego budynku pawilonu, określona została: 1) według stanu i cen na dzień 3 listopada 2005 r. - na kwotę 432 375 zł; 2) według stanu na dzień 3 listopada 2005 r. i cen na dzień sporządzania opinii - na kwotę 515 934 zł. W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione w części, to jest co do kwoty 412 109,73 zł, a w pozostałym zakresie je oddalił.

W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji podniósł, że ze względu na treść art. 365 § 1 k.p.c. i moc wiążącą opisanych wyżej prawomocnych wyroków Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (VIII GC [...]) i Sądu Okręgowego w Lublinie (IX Ga [...])¹), nie mógł merytorycznie rozpoznać i odmiennie ocenić podniesionych przez pozwaną SM w tej sprawie zarzutów dotyczących nieuiszczenia przez GS kwoty 1 422 000 zł starych zł z tytułu partycypacji w kosztach budowy pawilonu, nieudowodnienia roszczenia o zwrot tej kwoty, błędnej podstawy prawnej roszczenia, przedawnienia roszczenia (w zakresie początku biegu terminu przedawnienia przed 3 listopada 2005 r. ze względu na wypowiedzenie umowy najmu), braku wniosku o waloryzację, braku obowiązku wydania korzyści lub zwrotu jej wartości przez pozwaną SM, braku podstaw do żądania zwrotu świadczenia oraz wzajemnego skonsumowania się świadczeń. Sąd wyjaśnił, że skoro poprzednik powodowej Spółki, czyli Gminna Spółdzielnia

niewątpliwie zapłaciła na rzecz SM kwotę 1 422 000 starych złotych, a umowa o partycypacji nie przewidywała zasad rozliczenia się stron w przypadku pozbawienia GS możliwości korzystania z lokalu położonego w tym pawilonie, to podstawą tych rozliczeń, w braku ich podstawy umownej, powinny być przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Sąd Okręgowy wskazał, że uiszczona przez GS kwota partycypacji stanowiła 49,5 % w kosztach budowy pawilonu, a następnie odniósł tę proporcję do ustalonej przez biegłego i zaaprobowanej przez Sąd wartości rynkowej pawilonu handlowego według stanu i cen na dzień 3 listopada 2005 r. (dzień opuszczenia lokalu przez poprzedniczkę prawną powódki i tym samym dzień, w którym doszło do bezpodstawnego wzbogacenia po stronie pozwanej), to jest do 1 067 381 zł. Zestawiając powyższą kwotę z proporcją kwoty partycypacji do kosztu budowy pawilonu Sąd przyjął, że na dzień opuszczenia przez poprzedniczkę prawną powódki lokalu bezpodstawne wzbogacenie pozwanej SM wyniosło 528 353,59 zł. Od tej kwoty odjął Sąd odjął należności prawomocnie zasądzone na rzecz powódki i jej poprzedniczki prawnej w postępowaniu toczącym się pod sygn. VIII GC [...] (49 412,87 zł + 49 412,87 zł = 98 825,74 zł) oraz kwotę umorzoną na skutek potrącenia dokonanego przez poprzedniczkę prawną powódki w dniu 23 listopada 2007 r. (17 412,12 zł), co doprowadziło do przyjęcia, iż do zapłaty pozostała kwota 412 109,73 zł., która zasądził w wyroku.

Wyrokiem z 16 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego, podzielając ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie art. 365 §1 k.p.c., art. 217 § 1 k.p.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. oraz naruszenie art. 118 k.c., art. 229 k.c., art. 358¹ § 1 k.c., art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c., a także art. 120 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawy kasacyjne stanowią w istocie powtórzenie zarzutów sformułowanych w apelacji, do których Sąd Apelacyjny odniósł się w obszernym i umotywowanym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Ocenę skargi kasacyjnej należy rozpocząć od przypomnienia, że Sąd Najwyższy jest związany oceną

dowodów przeprowadzoną przez Sąd drugiej instancji oraz poczynionymi przez ten Sąd ustaleniami, stanowiącymi podstawę faktyczną zaskarżonego kasacyjnie orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a to w związku z kwestionowaniem przez skarżącą ustalenia faktycznego, że poprzedniczka prawna powodowej Spółki czyli Gminna Spółdzielnia „S.” w N. zapłaciła na rzecz pozwanej SM kwotę 1 422 000 zł przed denominacją z tytułu partycypacji w budowie pawilonu usługowo-handlowego w zamian za możliwość odpłatnego korzystania przez czas nieokreślony przez GS z pomieszczeń handlowych położonych w tym pawilonie na zasadach ustalonych w odrębnej umowie, co trwało do momentu usunięcia GS z tego lokalu w dniu 3 listopada 2005 r. Sąd Apelacyjny obszernie uzasadnił to ustalenie faktyczne nie tylko przez odwołanie się do ustaleń stanowiących podstawę faktyczną opisanych wyżej wyroków Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (VIII GC [...]) i Sądu Okręgowego w Lublinie (IX Ga [...])¹), rozstrzygających spór o część tej samej wierzytelności, co dochodzona w niniejszej sprawie (w czym skarżąca upatruje naruszenia art. 365 § 1 k.p.c., o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia), ale także na podstawie samodzielnie przez Sąd Apelacyjny przeprowadzonej w tej sprawie oceny zgromadzonych dowodów. Ocena materiału sprawy doprowadziła Sąd Apelacyjny do tożsamego ustalenia faktycznego w opisanym zakresie. W ramach drugiej podstawy kasacyjnej, pozwana zarzuciła naruszenie art. 217 § 1 k.p.c., w brzmieniu na dzień orzekania, polegające na nieuwzględnieniu apelacyjnego zarzutu wadliwego oddalenia wniosków pozwanej o dopuszczenie przez Sąd pierwszej instancji dowodu z dokumentów w postaci zestawienia dowodów bankowych za miesiące styczeń, luty, marzec 1979 r. dotyczących rachunku o nr [...] oraz dokumentów z zasobów Archiwum Państwowego w Lublinie dotyczących sytuacji finansowej poprzednika powoda w latach 1976, 1978, 1979, na okoliczność braku wpłaty przez poprzednika powoda kwoty partycypacji oraz sytuacji finansowej poprzednika powódki, która uniemożliwiała rzeczywistą wpłatę kwoty 1 422 000 starych zł (postanowienie Sądu Okręgowego k. 2339 akt), pomimo bezspornego faktu wystąpienia nowych okoliczności faktycznych i prawnych, bowiem te dokumenty nie stanowiły przedmiotu oceny w sprawie. VIII GC [...], a zatem również nie mogły być przedmiotem związania Sądu wyrokiem w tej sprawie. Tymczasem w apelacji pozwana nie

ponowiła tych wniosków dowodowych, a Sąd Apelacyjny obszernie wyjaśnił, z jakich przyczyn nie doszło do zarzucanego uchybienia procesowego.

Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. przez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, iż poprzednik prawny powoda zapłacił kwotę 1 422 000 zł przed denominacją i oparcie się przez Sąd jedynie na twierdzeniach strony powodowej i piśmie pozwanej SM z 15 lutego 2006 r. przyznającym fakt zapłaty powyższej kwoty pomimo tego, iż okoliczność ta nie znajduje potwierdzenia w materiałach znajdujących się w aktach niniejszej sprawy. Ten zarzut jest wadliwie skonstruowany, a ponadto niedopuszczalny w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. Przytoczony w nim art. 6 k.c. normuje ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu (*onus probandi*) i określa reguły dowodzenia, a także skutki niepodołania tej powinności procesowej przez zainteresowaną stronę; nie stanowi natomiast samodzielnej podstawy rozstrzygnięcia, wobec czego przytoczenie go w skardze kasacyjnej, jako zarzutu naruszenia prawa materialnego nie może być skuteczne bez wskazania normy prawa materialnego stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia i konkretyzującej rozkład ciężaru dowodu w danej sprawie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008r, IV CSK 452/07). Do naruszenia art. 6 k.c. dochodzi w przypadku wadliwego nałożenia przez sąd orzekający powinności udowodnienia faktu na stronę, na której ta powinność nie ciążyła lub błędnego skonstatowania przez sąd, że na określonej stronie ta powinność nie spoczywała, mimo takiej powinności płynącej z układu istotnych dla sprawy faktów i wchodzących w grę norm prawa materialnego. Poza dyspozycją art. 6 k.c. pozostaje natomiast kwestia, czy strona udowodniła fakty, z których wywodziła dla siebie określone skutki prawne, gdyż ta kwestia stanowi domenę przepisów postępowania cywilnego, a nie prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2010 r., I CSK 23/10). Treść przytoczonego zarzutu ewidentnie ponadto wskazuje, że jego istotą jest kwestionowanie przez skarżącą oceny dowodów i ustaleń stanowiących podstawę faktyczną wyroku Sądu Apelacyjnego, co jest niedopuszczalne w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.). Z tych samych przyczyn nie jest dopuszczalny zarzut naruszenia art. 278 §1 k.p.c. przez błędną ocenę dowodów z opinii biegłych sądowych L. W. i J. Z. (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 365 § 1

k.p.c. polegającego, zdaniem skarżącej, na wadliwym przyjęciu przez Sąd Apelacyjny, że pozostaje on związany prawomocnymi wyrokami w sprawach VIII GC [...] i IX Ga [...]1w zakresie szerszym niż wynika to z ich sentencji, co doprowadziło w konsekwencji do nierozpoznania istoty sprawy, należy w pierwszym rzędzie zauważyć, że przedmiotem badanej kasacyjnie sprawy było roszczenie o dalszą część wierzytelności przysługującej, według twierdzeń powoda, z tytułu rozliczenia kwoty partycypacji poprzednika prawnego czyli GS w budowie pawilonu handlowo-usługowego w N., na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Część tej wierzytelności została już zasądzona prawomocnie na rzecz powodowej Spółki we wskazanym wyżej postępowaniu VIII GC [...] oraz IX Ga [...]1. Sąd Apelacyjny rzeczywiście przyjął, że Sąd pierwszej instancji mógł się oprzeć na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych zawartych w powyższych wyrokach ze względu na dokonanie przez powoda tak zwanego rozdrobnienia roszczeń, w którym to przypadku, zachodzi związenie nie tylko sentencją, ale także uzasadnieniem wcześniejszego wyroku, przy niezmienionych okolicznościach faktycznych. Tego rodzaju sytuacja występuje w tej sprawie, skoro nieskuteczne zarzuty procesowe skargi kasacyjnej spowodowały, że oceny zasadności materialnoprawnych podstaw kasacyjnych Sąd Najwyższy jest zobowiązany dokonać w oparciu o podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku, a z niej wynika, że nie uległy zmianie te okoliczności, które w poprzedniej sprawie wziął pod uwagę Sąd uwzględniając powództwo o zapłatę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 14 maja 2003 r., I CKN 263/01, OSNIC 2004, nr 3, s. 45, uchwała Sądu Najwyższego z 5 lipca 1995 r., III CZP 81/95, OSNC 96, Nr 11, poz. 195,). Z przyczyn szerzej wskazanych przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, omawiany zarzut naruszenia art. 365 § 1 k.p.c. nie zasługiwał zatem na uwzględnienie. W razie prawomocnego uwzględnienia części roszczenia o zapłatę z tego samego stosunku prawnego, w procesie dotyczącym spełnienia reszty świadczenia sąd nie może w tych samych okolicznościach prawnych i faktycznych orzec odmiennie o zasadzie odpowiedzialności pozwanego. Sprzeciwia się temu bowiem przepis art. 365 § 1 k.c., ustanawiający stan związania prawomocnym orzeczeniem nie tylko stron i sądu, który je wydał, lecz również innych sądów.

Nie doszło do naruszenia art. 410 k.c. w związku z art. 405 k.c. przez ich

zastosowanie w tej sprawie; zawarte w uzasadnieniu wyroku wywody prawne Sądu Apelacyjnego poświęcone tej kwestii zasługują na aprobatę. W umowie stron o partycypacji GS w budowie pawilonu handlowo-usługowego, nie zawarto postanowień dotyczących sposobu rozliczenia się podmiotów uczestniczących finansowo we wspólnej inwestycji w przypadku pozbawienia GS możliwości korzystania z lokalu położonym w budynku pawilonu stanowiącego przecież własność Spółdzielni Mieszkaniowej, do którego GS nie przysługiwały żadne prawa rzeczowe. Według wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych, GS korzystała z lokalu użytkowego odpłatnie, płacąc stawki rynkowe. W tej sytuacji instrumentem pozwalającym na przywrócenie równowagi majątkowej okazało się, jak zasadnie przyjęły sądy *meriti*, bezpodstawne wzbogacenie.

Skarżąca zarzuciła także naruszenie art. 118 k.c. i art. 120 k.c. przez wadliwe uznanie, że nie doszło do przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem. Tymczasem Sądy obu instancji obszernie doniosły się do tej kwestii, zasadnie wskazując, że doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia przez kolejne usprawiedliwione wezwania pozwanej SM do prób ugodowych. Skarga kasacyjna nie zawiera natomiast zarzutu naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c., a należy pamiętać, że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Oznacza to powinność rozważenia przez Sąd Najwyższy wyłącznie tych naruszeń przepisów prawa materialnego i procesowego, które zostały w skardze wytknięte i niedopuszczalność poszukiwania i badania z urzędu innych naruszeń, choćby występowały. Pozwana bezzasadnie zarzuciła naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 358¹ § 1 i 4 k.c. przez ich niezastosowanie i nieuwzględnienie niedopuszczalności zasądzenia na rzecz powoda zwaloryzowanej kwoty mimo braku wniosku powoda o waloryzację i mimo prowadzenia zarówno przez GS, jak i powodową Spółkę działalności gospodarczej. Tymczasem powodowa Spółka nie dochodziła w tej sprawie waloryzacji świadczenia mającego charakter od początku pieniężny, lecz domagała się zwrotu wartości korzyści odniesionej przez pozwaną bez podstawy prawnej kosztem GS.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ § 1 k.p.c. oraz art. 98 i 108 k.p.c.).

[SOP]

[ał]